

מטעמי תורת זילים

פרשת אמור – גלגולו של האיש המקלל

התורה מספרת על בן אישה ישראלית שהתקוטט עם איש ישראלי ובעקבות כך בן האישה הישראלית קילל את שם ה' כפי שנאמר "וַיִּצְאָ בֶן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרַיִם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְצוּ בְּמַחְנֶה בֶן הַיִּשְׂרָאֵלִית וְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם וַיִּקְלַל וַיְבִיאוּ אֹתוֹ אֶל מֹשֶׁה וְשֵׁם אָמוֹ שְׁלֹמִית בַּת דְּבָרִי לְמַטֵּה דָן : וַיִּנְיַחֻהוּ בְּמִשְׁמַר לְפָרֶשׁ לָהֶם עַל פִּי ה' " (ויקרא כד, י-יג). משה ביקש את עצת ה' מה לעשות במקלל, וה' ציוה אותו כי כל השומעים את הקללה יסמכו את ידיהם על ראש המקלל ואחר כך ירגמו את המקלל באבן שנאמר "הוֹצֵא אֶת הַמְקַלֵּל אֶל מְחוּץ לַמַּחֲנֶה וְסָמְכוּ כָּל הַשְּׂמֹעִים אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁוֹ וְרָגְמוּ אֹתוֹ כָּל הַעֲדָה" (ויקרא כד, יד).

יש להתבונן, מיהו אותו האיש המקלל שלא נזכר שמו בתורה אלא בכינוי "בן אישה ישראלית" ו"בן איש מצרי"? ומדוע הוא קילל את שם ה'?

המעשה הרע והפגום שהביא את האיש המקלל לעולם

במצרים היו נוגשים מצריים ותחתיהם היו ממונים שוטרים יהודים, כאשר כל שוטר היה ממונה על עשרה עבדים יהודים. הנוגשים היו רגילים לבוא לבתיהם של השוטרים היהודים להוציאם לעבודה. יום אחד נתן נוגש מצרי את עינו באשת שוטר שהיתה נקראת "שְׁלֹמִית בַּת דְּבָרִי" (ויקרא כד, יא), אשר היתה יפת תואר מאוד וכלי מוס. אז הנוגש שלח את בעלה השוטר ששמו היה דתן לעסוק במלאכתו מחוץ לביתו, ואילו הוא נכנס לביתו בחצות לילה (ראה זוהר פרשת אמור דף קו ע"א ד"ה תא חז"י) וקלקל עם שלומית, בעוד שהיא חשבה כי זה הוא בעלה. כאשר חזר בעלה השוטר הוא הבחין שהנוגש יוצא מביתו, לכן הלך לאשתו ושאל אם הנוגש היה עמה. שלומית ענתה לו שכן לפי שחשבה שזה היה הוא בעלה ולא אדם אחר (מדרש תנחומא: פרשת שמות סימן ט, מדרש תנחומא: פרשת אמור סימן כד, שמות רבה: פרשה א אות כח).

הנוגש הבין כי נודע הדבר לבעלה דתן והחל להכות אותו (מדרש תנחומא: פרשת שמות סימן ט, מדרש תנחומא: פרשת אמור סימן כד) ואף ביקש להורגו (שמות רבה: שמות פרשה א אות כח). משה רבינו ראה את הנוגש מכה את השוטר שנאמר "וַיִּצְאָ אִישׁ מִצְרַיִם מִפֶּה אִישׁ עִבְרִי מֵאֲחִיו" (שמות ב, יא) והבין ב'רוח הקודש' מה היה בביתו של דתן הישראלי ואמר "לא די לו שעינה את אשתו אלא שעוד מכה בו?! (מדרש תנחומא: פרשת שמות סימן ט, מדרש תנחומא: פרשת אמור סימן כד) ודאי זה חייב מיתה!". וחשב משה רבינו שהוא התחייב כך, עקב מה שהיה לו עם אותה האישה וגם על שהכה את בעלה (שמות רבה: פרשה א, כח). וכשמשה ראה שאין שם אף איש נוסף, הוא הזכיר את 'שמו המפורש' של הקב"ה והרג את המצרי (מדרש תנחומא: פרשת שמות סימן ט, מדרש תנחומא: פרשת אמור סימן כד, שמות רבה: פרשה א אות כח, עפ"י זוהר פרשת אמור דף קו ע"א ד"ה אמר רבי יצחק).

לאחר המעשה עם המצרי, דתן פרש מאשתו שלומית והלך ונשא אישה אחרת והוליד ממנה בן (זוהר פרשת אמור דף קו ע"א ד"ה תא חז"י). ואז גם שלומית ילדה בן מאתו מעשה מקולקל שעשה הנוגש המצרי עמה (מדרש תנחומא: סוף פרשת אמור סימן כד, רבינו בחיי ויקרא כד, י). הוא הלך לחפש מקום לגור בו והגיע למחנה דן וביקש לקבוע שם את אהלו (מדרש תנחומא: סוף פרשת אמור סימן כד, רבינו בחיי ויקרא כד, י). אנשי המקום שאלו אותו מה הקשר שלו לשבט דן, והוא ענה להם כי נולד לאחת מבנות דן – שלומית בת דברי. אמרו לו "יאל אביך מצרי היה ונאמר "אִישׁ עַל דָּגְלוֹ בְּאֹתוֹת לְבַיִת אֲבֹתָם" (במדבר ב, ב), "אֲבֹתָם" נאמר ולא "אֲמוֹתָם" לפי שהולכים לפי האב ולא האם, לכן אין לך חלק ונחלה אתנו!!! ודחו אותו משם (מדרש תנחומא: סוף פרשת אמור סימן כד, רבינו בחיי ויקרא כד, י).

כאשר יצא בן האישה הישראלית משבט דן, הוא הלך לבית הדין של משה רבינו שיפסוק האם אכן כך הוא הדין. לאחר שפסק לו כי אכן כך הוא הדין, יצא בכעס מהמשפט (זוהר פרשת אמור דף קו ע"א ד"ה תא חז"י) לגלג על לחם הפנים (הרמ"ד ואלו פרשת אמור על הפסוק ויצא בן אשה ישראלית) והחל לריב עם "אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי" (ויקרא כד, י) שהוא היה הבן שנולד לשוטר דתן מאשתו השנייה. תוך כדי המריבה, אמר איש הישראלי כי הוא יודע שאמו של בן הישראלית זינתה עם גוי וכך הוא בא לעולם (זוהר פרשת אמור דף קו ע"א ד"ה תא חז"י אמר רבי יצחק) ואמר שאמו היתה מקולקלת ופרוצה (יטרת כספי: לרי' חיים אברהם גטניו פרשת אמור דרוש דף קה ע"ב ד"ה ובה אפשר שיובה). ועוד הוסיף לומר לו "ממזר ובן מצרי, היאך אתה מעזי פנים?! (פננת רזא: על התורה פרשת אמור ד"ה ויצא) והוסיף לספר לו כי אביו הומת באמצעות 'שם המפורש' על ידי משה רבינו (זוהר פרשת אמור דף קו ע"א ד"ה אמר רבי יצחק).

האב והאם הפגומים של המקלל נתנו בו טבע רע ועזות פנים

המקלל היה 'ממזר' בנו של גוי לכן לא נזכר בתורה שם אביו אלא רק שם אמו "שְׁלֹמִית בַּת דְּבָרִי לְמַטֵּה דָן" (ויקרא כד, יא) ושהוא "בֶּן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית" (ויקרא כד, י) (ספר הגלגולים: להאריי ז"ל פרק סז סתב יד של ר' חיים ויטאל ד"ה רוע המצרי). ומה שגורם לבן הישראלית לבוא לידי מריבה זו עם בן הישראלי, היה 'הזהומא' (זוהר פרשת אמור דף קה ע"ב ד"ה ויצא במחנה) שהיא החלק הרע הגמור (ספר הגלגולים: להאריי ז"ל פרק לג ד"ה ותה מן הזהומא ההיא) שהטיל אביו הגוי המצרי (זוהר פרשת אמור דף קה ע"ב ד"ה ויצא במחנה) הרשע בשלומית בת דברי (ספר הגלגולים: להאריי ז"ל פרק לג ד"ה ותה מן הזהומא ההיא), ואשר יצאה בו (ספר הגלגולים: להאריי ז"ל פרק לג ד"ה ותה מן הזהומא ההיא), שהרי הכל הולך אחר הזרע ומחמת כן המקלל לא היה כלול בקדושת ישראל, נשמתו לא היתה ממין ישראל ולא היה לו חלק בכלל ישראל (זוהר פרשת אמור דף קה ע"ב ד"ה ויצא במחנה). ולמד הקלקול הזה שבו לא מביא זה שגורם לו שיתגלה בסוף פגמו וקלונו לרבים (זוהר פרשת אמור דף קה ע"ב ד"ה ויצא במחנה) וראה כיספר הגלגולים: להאריי ז"ל תחילת פרק לג כי במצרי שהרג משה רבינו היה את עפש קטן הטמאה ע"כ. לפיכך מובן מהיכן הגיעה הזהומא הקשה בבנו המקלל. להרחבה על נפש קין שבמצרי ראה מאמרנו לפרשת וארא – יגלגלי נשמת משה רבינו).

לכן אף על פי שבתחילה הזכיר הכתוב כי מוצאו של המקלל הוא ישראלי שנאמר "וַיִּצְאָ בֶן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית" (ויקרא כד, י) חזר מיד הכתוב ואמר "וְהוּא בֶּן אִישׁ מִצְרַיִם" (ויקרא כד, י) לומר שמצד זה הוא פסול (ובכל בנימין חלק א דרוש לא פרשת אמור דף קה ע"ב טור א ד"ה ולענין זה נבאר). וכך המקלל ירש את מעשי אביו הגוי (ספר הגלגולים: להאריי ז"ל פרק לג ד"ה ותה מן הזהומא ההיא) ונאמר "וַיִּקְלַל בֶּן הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם" (ויקרא כד, יא) (ספר הגלגולים: להאריי ז"ל פרק לג ד"ה ותה מן הזהומא ההיא), שהרי הכל הולך אחר הזרע "אם מתוק – למתוק, ואם מר – למר" (פרקי דרבי אליעזר: לרי' אליעזר הגדול פרק מח) וטומאתו השורשית שבאה מהזרע הטמא של אביו פְּשָׁפְשָׁה בלבו וגרמה לו לקפוץ

בעזות פנים וללגלג על ענייני קדושה (הרמ"ד וואלי פרשת אמור על הפסוק ויצא בן אשה ישראלית. ראה רבינו בחיי ויקרא כד, י). ועוד כל אב נותן לבנו חמשה דברים וביניהם את ה'מוח' שהוא ראש האיברים והכל תלוי בו, לכן כל גוף האדם נגרר אחריו כפי שהיה עם בנו של המצרי (פירוש הרד"ל על 'פירקי דרבי אליעזר' פרק מח אות עו ד"ה 'הכל הולך אחר הורג').

גם אמו של המקלל שלומית בת דברי היתה פגומה במחשבה דיבור ומעשה (רבינו בחיי ויקרא כד, יא ד"ה ושם אמו) והיתה פסולה כאביו, עד שכן הישראלית היה נחשב לממזר גמור משני הצדדים (ולב אריה' לר' יהודה אריה לייב האשקי פרשת אמור אות כד ד"ה לזה אמר ויצא). לכן מיד אחרי שהוזכר הפגם שלו הוזכר שם אמו שנאמר **"וַיִּקְבַּב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם וַיִּקְלַל וַיִּבְיָאוּ אֹתוֹ אֶל מֹשֶׁה וְשֵׁם אִמּוֹ שְׁלֹמִית בַּת דְּבָרִי לְמִטָּה דָן"** (ויקרא כד, יא) (רבינו בחיי ויקרא כד, יא ד"ה ושם אמו). ונקראה אמו **"שְׁלֹמִית"** – לפי שהיתה שואלת בשלום כל אדם, וכן **"בַּת דְּבָרִי"** – לפי שהיתה דברנית ומדברת עם כל אדם. ומטעם זה גם קלקלה (רש"י ויקרא כד, יא) לפי ששאלה בשלומה של אותו המצרי שהיה עמה, ודיברה עמו דברי זנות קודם המעשה (פירוש 'הרוקח' על התורה' פרשת אמור שער זכר ונקבה פרק כד, יא).

הטעם שהגם שלומית השפיעה על בנה ופגמה בו, לפי שטבע העונף לגדול בבטן אמו וגם אחרי לידתו הוא ממשיך לינוק משדי אמו – לכך יתחייב שיהיה טבעו נקשר בטבע האם אף יותר מטבע האב, ומעשיו דומים למעשי האם אף יותר ממעשי האב (רבינו בחיי ויקרא כד, יא ד"ה ושם הדבור). לכן מי שנראה בו סימני עזות ופסול ראוי לבדוק אחר אמו, ולראות האם היא קלקלה בעת שהביאה אותו לעולם (ראה גמי מגילה דף כה ע"ב משה עם רבי אליעזר), וזה נוסף לכך שכל מי שנולד מתשמיש שאין בו קדושה הרי ממילא הוא יהיה 'עז פנים' (ענין הדעת טוב' לר' חיים ויטאל פרשת קדושים ד"ה 'ואם ירצה להוסיף' שכך קבלה בידנו). ועד כדי כך נפגם בנם של הנוגש המצרי ושלומית בת דברי, עד שכן זה היה בלי שום דבר טוב, רק כולו רע (טעמי המצוות לר' חיים ויטאל על 'פירקי דרבי אליעזר' ז"ל פרשת אמור) גמור (ספר הגלגלים: להארי"י ז"ל הקדמה לג ד"ה ותנה מן הזוהמא).

בן המצרי לא נחשב 'ישראלי' לענין שייכותו למחנות הדגלים במדבר ולנחלות הארץ (רבינו בחיי ויקרא כד, יא ד"ה בן הישראלית). וכיון שהמעשה שלו היה בשבוע השני לצאת ישראל ממצרים (ויברכת שמואל' לאביו של מחבר 'קב הישר' פרשת במדבר דף כא ע"א ד"ה ומעתה נבא) קודם מתן תורה, אז הוא גם היה נחשב לגוי מצרי מעיקר הדין לפי שעדיין היו הולכים אחרי האב לענין ייחוס (ולב אריה' פרשת אמור אות כג ד"ה וילפי דברי ר' חייא בשם החזקוני, רמב"ן ויקרא כד, י בשם חכמי צרפת). כך שכן המצרי לא היה משיח בתחילה לעם ישראל, ורק כאשר גדל הוא התגייר (רמב"ן ויקרא כד, י בשם חכמי צרפת, הרמ"ד וואלי פרשת אמור על הפסוק 'והוא בן איש מצרי') ונימול (רמב"ן ויקרא כד, י בשם חכמי צרפת). מטעם זה כאשר היתה מכת דבר במצרים ומתו ממקנה המצריים, אצל מקנה בני ישראל לא מתו כלל למעט המקנה של בן הישראלית שמתו לו כמו אצל שאר המצריים שנאמר **"וַיִּשְׁלַח פְּרֹעֹה וְהָנִיחַ לֹא מֵת מִמִּקְנֵה יִשְׂרָאֵל עַד אֶחָד וַיִּקְבַּד לָב פְּרֹעֹה וְלֹא שְׁלַח אֶת הָעֶם"** (שמות ט, י-ו), **"עַד אֶחָד"** כלומר פרט לאחד – הוא בן הישראלית (הגר"א מוילנא והובא בידען תורה – קוואלי מר' אלכסנדר זושא פרידמאן על הפסוק 'ומקנה בני ישראל הוצאת וורשא שנת תרח"צ).

המקלל גידף ברבים את שם ה' המפורש ששמע בהר סיני

בן הישראלית היה רשע כל ימיו ומגדף את ה' בלבו (צורר המור' לר' אברהם סבע פרשת אמור ד"ה ואמר ויצא, 'פענח רזא' פרשת אמור ד"ה ויצא, 'כלי יקר' ויקרא כד, י) ובעובדות לבו היה לעבוד עבודה זרה (ויברכת שמואל' לאביו של מחבר 'קב הישר' פרשת במדבר דף כא ע"א ד"ה ומעתה נבא). וכאשר נודע לו שאביו מת על ידי משה רבינו באמצעות יש' המפורש' החליט לגדף את שם ה' המפורש ברבים (וזהו פרשת אמור דף קו ע"א ד"ה אמר רבי יצחק וד"ה ורא הוא דכתיב, 'צורר המור' לר' אברהם סבע פרשת אמור ד"ה ואמר ויצא, 'פענח רזא' פרשת אמור ד"ה ויצא, 'כלי יקר' ויקרא כד, י). והפסוק רומז על קלקולו שנאמר **"וַיִּצְא בֶן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"** (ויקרא כד, י) – **"וַיִּצְא"** לתרבות רעה וכמו שנאמר **"וַיִּאָמַר לָהֶם לְמִי זֶהב הַתְּפִירָקוּ וַיִּתְּנוּ לִי וְאֶשְׁלַכְהוּ בְּאֵשׁ וַיִּצְא הַעֵגֶל הַזֶּה"** (שמות לב, כד) (ההאליד' הקדוש' פרשת אמור פרק כד, י ד"ה ויצא בן) וכן מלמד שיצא מעולמו, כי נפרד מה' יתברך שהוא מקומו של עולם (ותורת חכם' על התורה למחבר ספר 'טור ברקת' על שו"ע חלק א פרשת בשלח דרוש לפסח דף קנב ע"ב טור א ד"ה אמנם ע"י העון נטרחה).

בן הישראלית שמע את שם המפורש' כשהיו עם ישראל למרגלות הר סיני ולמד אותה, ועל כן היה יכול להשתמש בו (ספר 'ציוני' לר' מנחם ציוני בסוף פרשת אמור, רבינו בחיי ויקרא כד פסוק יא ד"ה ויצא במחנה, 'פירוש הרוקח' על התורה פרשת אמור שער זכר ונקבה פרק כד, כ). וכאשר רצה לקלל את שמו של ה' יתברך, הוא בתחילה קילל את משה רבינו (ויברכת שמואל' על ספר שופטים דף מז ע"ב ד"ה וילך בן אשה ישראלית' בשם פסיקתא) כפי שנרמז בפסוק **"וַיִּקְבַּב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם וַיִּקְלַל"** (ויקרא כד, יא) שהתיבה **"הַשֵּׁם"** היא אותיות 'משה'. ואחר כך הוא הוסיף וקילל את שם ה' ממש (ויברכת שמואל' על ספר שופטים דף מז ע"ב ד"ה וילך בן אשה ישראלית) על ידי שאמר את שמו המפורש באותיותיו וקללו שנאמר **"וַיִּקְבַּב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם וַיִּקְלַל"** (ויקרא כד, יא) (רבינו בחיי ויקרא כד, י ד"ה ונראה).

בן הישראלית עשה זאת כי רצה 'להגן' על אמו (וזהו פרשת אמור דף קו ע"א ד"ה יאלא איש הישראלי) ובעבור זה כפר בשם ה' (צורר המור' לר' אברהם סבע חמוי של ר' יוסף קארו פרשת אמור ד"ה ואמר ויצא) על ידי שנקב ופירש את שם ה' (וזהו פרשת אמור דף קו ע"א ד"ה יאלא איש הישראלי). והיה בכוונתו גם לקלל את 'השם המפורש' שבו קילל משה את אביו המצרי והרגו (ויברכת שמואל' לאביו של מחבר ספר 'קב הישר' על ספר שופטים דף מז ע"ב ד"ה וילך בן אשה ישראלית). ובמעשיו הרעים המקלל עשה כביכול 'נקב' בקצה האות 'ד' שבתיה **"אָחַד"** בפסוק **"שִׁמְעוּ יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד"** (דברים ו, ד) ונעשה שם חלילה התיבה **"אָחַר"** (צורר המור' פרשת אמור ד"ה ואמר ויצא, 'ויברכת שמואל' פרשת במדבר דף כ ע"ב ד"ה ובמדרש בחי'ו), וכך על ידי הנקב הזה הוא פגם בשם ה' (צורר המור' פרשת אמור ד"ה ואמר ויצא, וראה בוזהו פרשת אמור דף קו ע"א ד"ה איש הישראלי). וזה על דרך שנאמר **"וַיִּקְבַּב חֹר בְּדַלְתּוֹ"** (מלכים ב' יב, ט) כלומר שעשה **"חור"** באות דל'ת, כי הוא רצה לעבוד אלהות הרבה (ויברכת שמואל' לאביו של מחבר בספר 'קב הישר' פרשת במדבר דף כ ע"ב ד"ה ובמדרש בחי'ו).

מותו של בן האישה הישראלית היה בסקילה על פי ציווי ה'

בני ישראל לקחו את האיש המקלל ושמו אותו במשמר לבדו – עד שיפרש להם ה' מה לעשות איתו שנאמר **"וַיִּנְיְחֵהוּ בְּמִשְׁמַר לְפָרֵשׁ לָהֶם עַל פִּי ה'"** (ויקרא כד, יב). ועל ידי בידודו מנעו אותו מלשוב ולקלל בפני אנשים נוספים (יחוט של חסד' לר' אליהו הכהן מחבר 'שבט מוסר' פרשת אמור ד"ה ובהו מתיישב). וכל אותם אלו שכבר שמעו את מה שקילל האיש בשם ה', כולל העדים שחזרו על מה שמעו בפני בית הדין וכן הדיינים שבבית הדין, כולם היו צריכים כפרה. לכן כל אותם אלו השומעים כולל העדים והדיינים, סמכו את ידיהם על ראש המקלל בכדי שיתכפר להם על העוון הזה כפי שהצטווה משה רבינו **"וַיִּדְבֹּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: הוֹצֵא אֶת הַמְּקַלֵּל אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וְסָמְכוּ כָּל הַשֹּׁמְעִים אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁוֹ"** (ויקרא כד, יג – יד) (שפתי כהן על התורה' פרשת אמור סוף ד"ה בתוך בני ישראל).

אחר כך הם אמרו למקלל **"דמדך בראשך ואין אנו נענשים במיתתך שאתה גרמת לך"** (רש"י ויקרא כד, יד). ובכוח הסמיכה על ראשו העבירו לו את עוונותיהם כמו שעשו בקרבנות החטאת שהיו סומכים את ידיהם ומעבירים את עוונותיהם. כך גם היה עושה אהרן הכהן כשסמך ידיו על ראש השעיר המשתלח לעזאזל ובהו העביר אליו את עוונות ישראל שנאמר **"וְסָמַךְ אֶהָרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל רֹאשׁוֹ הַשֵּׁעִיר הַחַי וְהִתְנַדָּה עָלָיו אֶת פְּלִי עֹלֹתָ בְּגֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת פֶּלַע"**

פְּשָׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם וְנָתַן אֹתָם עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר וְשָׁלַח בְּיַד אִישׁ עֵתִי הַמִּדְבָּרָה : וְנִשָּׂא הַשְּׁעִיר עֲלֵינוּ אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ אֶל אֶרֶץ גְּזֵרָה וְשָׁלַח אֶת הַשְּׁעִיר בַּמִּדְבָּר׃
(ויקרא טו, כא-כב) (אדרת אליהו להר"א מוויילנא פּרשׁת אַמור ד״ה וּסְמִכּוּ כָל הַשּׁוֹמְעִים) (להרחבה בעניין העברת העוונות לקרבן החטאת ראה מאמרנו לפרשת ויקרא – 'הקרבנות בבית המקדש') (להרחבה על השעיר לעזאזל ראה מאמרנו ליום הכיפורים – 'שעיר המשתלח לעזאזל').

המקלל הובא אל משה כדי שייפול בידיו כפי שאביו המצרי הרשע נפל בידיו (וזהר פרשת אמור דף קר ע"א ד"ה ודא הוא דכתיב, 'יספר הגלגולים' להארי"י ז"ל פרק לג ס"ה והנה מן הזוהמא), ושייחג על ידו כמו אביו (יספר הגלגולים' להארי"י ז"ל פרק לג ס"ה והנה מן הזוהמא). אך משה רבינו לא הכריע את דינו של המקלל משום שהוא היה נוגע בדבר היות שכן הישראלית קילל גם אותו (וברכת שמואל' לר' אהרן שמואל קיידנבר אביו של מחבר 'קב הישר' על ספר שופטים דף מז ע"ב וילך בן אשה ישראלית). והוא גם חשש שלומית אמו שהיתה דברנית, עלולה להוציא עליו לעז שהסיבה שהוא מבקש להרוג את בנה משום החשש שלו מנקמת בן הישראלית על כך שהוא הרג את אביו המצרי, ועל כן הניח את ההכרעה בדין בידי ה' יתברך (ואלשיך הקדוש' פרשת אמור פרק כד, יא). ואכן ה' נענה למשה רבינו והכריע שהמקלל ימות בסקילה שנאמר "הוצא את המקלל אל מחוץ למחנה וסמכו כל השמעים את ידיהם על ראשו ורגמו אתו כל העדה" (ויקרא כד, יד).

המקלל בן האשה הישראלית שב והתגלגל ביש"ו הנוצרי

האיש המקלל שנסקל ומת ברגימת האבנים בימיו של משה רבינו (יספר הגלגולים' להארי"י ז"ל פרק סז מכתב יד של ר' חיים ויטאל ד"ה רוע המצרי) **שב והתגלגל ביש"ו הנוצרי** (יספר הגלגולים' להארי"י ז"ל פרק סז מכתב יד של ר' חיים ויטאל ד"ה רוע המצרי, 'עמק המלך' לר' נפתלי הירץ בכרך שער עולם התורה פרק לב דף ק ע"ב טור ב, 'עפני ציוני על טעמי המצוות לר' מנחם ציוני במהדורה עם ביאור 'קול שלום' דף ל ד"ה והנה להמבואר, 'מקדש מלך' לר' שלום בוזאגלו פרשת כי תצא דף רע ע"א ד"ה 'כגוונא דשרה' בשם ספר הגלגולים, 'מנחת יהודה - רוחות מספרות' לרבי יהודה פתיה פרשת אמור סימן ס') **כפי שנרמז בפסוק "וְנִקְבַּ שֵׁם יְהוָה מוֹת יוֹמָת"** (ויקרא כד, טו) **שראשי התיבות יוצא יש"ו** (יספר הגלגולים' להארי"י ז"ל פרק סז מכתב יד של ר' חיים ויטאל ד"ה רוע המצרי). **לכן יש"ו היה אומר שמשמים אמרו עליו "כי נער יש"אל ואֶהְבֵּהוּ וּמַצְרִים קָרָאתִי לְבָנָי"** (הושע יא, א) **אך בזה עצמו נרמז שעיקרו היה בן איש מצרי כי אמר "וממצרים קראתי לבני" (הושע יא, א) (מנחת יהודה - רוחות מספרות' לר' יהודה פתיה פרשת אמור סימן ס'). **לכן לא נאמר בסוף פרשת המקלל אשר קילל את שם ה' כי אכן מת בסקילתו, לפי שהוא לא השלים את תיקונו במיתתו זו** (עפ"י 'חוט של חסד' פרשת אמור ד"ה ובה מתיישב) **והיה עתיד לחזור ולהיוולד, ולקלקל ולמות שוב בגלגול יש"ו הנוצרי.****

וכשם שאמו של המקלל "שְׁלֵמִית בַּת דָּבָרִי" (ויקרא כד, יא) **התעברה מגוי, כך גם אמו של יש"ו ששמה היה מרים ועסקה בגידול וסידור שערות של נשים** (ראה גמי סנהדרין דף סז ע"א בהשמוטת השי"ס) **התעברה מגוי.** וכך היה המעשה עמה, שהארוס של מרים היה אדם ירא שמים בשם יוחנן, והיה שם גוי רשע בשם יוסף פנדירא שחשק במרים שהיתה יפת תואר, והוא בא אליה בחצי הלילה ביציאת חג הפסח שחל במוצאי שבת, בזמן שחשבה שהוא יוחנן ארוסה. **וכאשר קלקל עמה היא התעברה** (ספר 'תולדות יש"ו הנוצרי' ביאור הויכוחים' מהדורת אייזנשטיין) **בזמן היותה בטומאת נדתה** (הרמ"ד וואלי ספר הליקוטים חלק א' פרק 'האומות ודתיהן' בנושא 'ענין שמו של הנוצרי'). **לכן כשם שהמקלל בנה של שלומית בן דברי היה 'ממזר' בנו של גוי כך גם יש"ו הנוצרי גלגולו הבא היה 'ממזר' בנו של גוי** (יספר הגלגולים' להארי"י ז"ל פרק סז מכתב יד של ר' חיים ויטאל ד"ה רוע המצרי).

יש"ו הנוצרי נרמז בתורה לרעה שנאמר "כי יסיתך אחיך בן אַמְדָּ אוּ בְנֵךְ אוּ בִתְךָ אוּ אִשֶׁת חִיקְךָ אוּ רֵעֶךָ אֲשֶׁר כִּנְפֶשֶׁךָ בַּסֵּתֶר לֵאמֹר נִלְכְּהָ וְנַעֲבֹדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתָּ אֶתָּה וְאַבְתֶּיךָ" (דברים יג, ז) **כלומר עתיד להסיתך יהודי אחד שהוא "אחיך" מהצד של אמו ועל כן נקרא "בן אַמְדָּ" אך לא אחיך מהצד של אביו שהוא גוי.** לכן הוא לא נקרא בפסוק "בן אַבְיָד" כי אין ליהודים קירבה אליו מצד אביו הגוי (ע"פ הדעת טוב' על התורה לר' חיים ויטאל פרשת ראה ד"ה וזכרת וכו', עפ"י 'פסקים ופירושים' לרבינו אביגדור צרפתי מבעלי התוספות בפרשת ראה בפסקים שצא - שצה ד"ה פירוש נביא שקר, עפ"י 'שפתי כהן על התורה' פרשת ראה חלק המטריאות ד"ה כי יסיתך אחיך). **ועוד התיבות "כי יסיתך אחיך בן אַמְדָּ אוּ" שווה לגמטריא "זהו יש"ו הנוצרי" (פירוש רבינו אפרים' על התורה פרשת ראה פרק יג, ז).** **וכן התיבות "כי יסיתך אחיך בן אַמְדָּ" שוות לגמטריא "זהו אמור על יש"ו" עם הכולל (שפתי כהן על התורה' פרשת ראה חלק הגמטריאות ד"ה כי יסיתך אחיך' אחרי תיקון השינוי וכפי הגמטריא שיוצאת). **וכמו שמשוה רבינו לא רצה לגלות את ממזרותו של המקלל עד שהתגלה מעצמו שנאמר "וְיֹצֵא בְּן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית"** (ויקרא כד, י - יב) (עניי כל חי' לר' חיים פאלאני על גמי בכורות דף מה ע"ב ד"ה כמותך יתמטוט) **שאז גילה רעתו בקהל** (עפ"י 'כלי יקר ויקרא כד, י ד"ה ומיש ויצא), **כך גם לא התגלתה ממזרותו של יש"ו עד שקלקל והדיח על ידי מעשיו הרעים** (ראה זוהר פרשת אמור דף ק ע"ב סוף ד"ה ויצו במתנה).**

ונרמזה עבודת הנוצרים לאותו האיש בברכה של יצחק אבינו לעשו הרשע שנאמר "ויעל חרֶבֶךָ תַחֲנִיחַ וְאֶת אַחִיךָ תַעֲבֹד" (בראשית כו, טו), **"וְאֶת אַחִיךָ תַעֲבֹד" - זוהי העבודה של האדומיים שעובדים ומשתחוים אל הצלוב שהוא אחיהם היהודי.** ועלה כך בידם לפי שיהקליפה' אין לה מאומה מצידה והיא ניזונת מן 'הפרי', לכן הזדמן להם אותו האיש שכיון שהוא יהודי הרי שעל ידי שעבדו אותו היה בידם יכולת להשפיע עליהם שפע מצד הקדושה. ודווקא הוא היה כלי לתקלה הגדולה הזאת לפי שהוא נזרע בטומאה, וחטא הרבים תלוי בו - שכישף הדיח והרשיע לעשות, ומגלגלים חובה על ידי חייב (הרמ"ד וואלי ספר הליקוטים חלק א' פרק 'האומות ודתיהן' נושא 'גזירת הצלוב וכו'). **ודבר זה גרם לאריכות הגלות הזאת האחרונה שבאה אחרי חורבן בית המקדש השני, כי הפיכת יש"ו שהיה מתוך בני ישראל לעבודה זרה' שהיא קיימת ומקובלת לעובדיה - הוא דבר חמור ועונשו רב מאוד** (נפענח רזא' פרשת ראה ד"ה ישאל מן אחד). ועייש שלכן הגלות אחרי חורבן בית המקדש הראשון היתה רק למשך שבעים שנה, כי אז עבדו עבודה זרה רק 'צלמים' 'עצמים' ו'כילים' שאין בהם כיום).

יש"ו הנוצרי היה הוגה בפיו את שם השם המפורש כמו המקלל

כשם שלא הזכר שמו של המקלל בפרשה כלל ועיקר אלא רק נאמר "בן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית" (ויקרא כד, ט) **וכן "בן איש מצרי" (ויקרא כד, ט) וכן "המקלל" (ויקרא כד, יד), כך גם רבותינו הקפידו לא לכתוב את יש"ו בשמו האמיתי שהוא 'ישוע' שם רשעים ירקב, אלא רק בכינויים אחרים כגון "יש"ו" או "יזו"ש"** (ראשי תיבות 'ימח שמו וְיִכְרֹו', כמובא ב'אהל יעקב' לר' יעקב טולדיאנו ממכנס במרוקו פרשת ויחי על הפסוק 'עד כי יבא שליח', ע"פ הדעת טוב' להמרח"ו פרשת ראה ד"ה וזכרת וכו'), **"הנוצרי" (שבא מנצרת) "בן סטדא" (לשון 'שפתי כהן' וזנתה זו) מבעלה" ראה גמי סנהדרין דף סז ע"א בהשמוטת השי"ס) "בן פנדירא" (על שם אביו כמובא בערך השלם' ערך 'בן סטדא', ע"פ הדעת טוב' להמרח"ו פרשת ראה ד"ה וזכרת וכו', "בן סטר"א" (כלומר בן של מופקרת כמובא בהר"ן על גמי שבת דף ק ע"ב) "אותו האיש" (ע"פ הדעת טוב' להמרח"ו פרשת ראה ד"ה וזכרת וכו') "הצלוב" (הרמ"ד וואלי ספר הליקוטים חלק א' פרק 'האומות ודתיהן' נושא 'גזירת הצלוב וכו') "התלוי" (פסקים ופירושים' לרבינו אביגדור צרפתי מבעלי התוספות בפרשת ראה בפסקים שצא - שצה ד"ה פירוש נביא שקר) "פלונני" (תוס' על גמי חגיגה דף ד ע"ב ד"ה הוה) **"נביא השקר" (פסקים ופירושים' לרבינו אביגדור צרפתי מבעלי התוספות בפרשת ראה בפסקים שצא - שצה ד"ה פירוש נביא שקר).****

המקלל ידע את 'שם המפורש' כפי ששמע בהר סיני (ספר 'תולדות יש"ו הנוצרי' ביאור הויכוחים' מהדורת אייזנשטיין) **והיה כופר בו** (מבדי אהרן' על התורה פרשת בהר דף יז ע"ב טור ב ד"ה ויבזה יובן' לפי דעת המדרש) **ומשתמש בו לעבודה זרה** (עמק המלך' שער עולם התורה פרק לב דף ק ע"ב טור ב) **וכך גם היה עם יש"ו שידע את 'שם המפורש' והשתמש בו.** לפי שכאשר הוא עלה לבית המקדש הוא העתיק לקלף את 'שם המפורש' שמצא שם, והטמינו מתחת לעזרזר באמצעות אמירת 'שם המפורש'. **הטמנת 'שם המפורש' מתחת לעזרזר היה על מנת שלא ישכח אותו מחמת שני 'אריות הנחושת' שהיו תלויים על שני עמודי ברזל נגד שער המוקד בבית המקדש אשר**

הבהילו והפחידו את העוברים שם כדי להשכיח מהם את 'שם המפורש'. וכשיצא יש"ו הוא הוציא את הקלף שתחת עורו על ידי אמירת 'שם המפורש', ואחר כך השיב את עורו למקומו (ספר 'תולדות יש"ו הנצרי' באוצר הויכוחים מהדורת אייזנשטיין).

המקלל היה הוגה את שם השם באותיותיו, וכך גם יש"ו היה הוגה בפיו את 'שם המפורש' (מנחת יחודה לר' יהודה פתיה סוף פרשת אמור), ובכוח 'שם המפורש' עשה יש"ו מופתים כגון שריפא פיסח, החיה מת, הפריח והקים בעלי חיים כמו ש"ה, יונה, חמור ותרנגול שהיו עשויים מטיט, הלך על המים ועף באויר – והכל עשה על מנת שיאמינו בו (ספר 'תולדות יש"ו הנצרי' באוצר הויכוחים מהדורת אייזנשטיין). והיה מכשף ומסית ומדיח את ישראל במעשיו (גמי סנהדרין דף ע"ג ע"ב בהשמטות חסרות הש"ס). וכמו שבתועבות לבו של המקלל היה לעבוד עבודה זרה (ברכת שמואל פרשת במדבר דף כ"א ע"א ד"ה ומעתה נבא) כך בגלגולו ביש"ו עשה עצמו עבודה זרה ממש (עפ"י עמק המלך לר' נפתלי הירץ בכרך שער עולם התורה פרק לב דף כ"ע"ב טור ב). וכמו שהמקלל היה מלגלג על ענייני קדושה (ראה הרמ"ד וואלי פרשת אמור על הפסוק יוצא בן אשה ישראלית, וכן ראה ריבני בחיי יקרא כד, י) כך גם יש"ו הנצרי היה מלעיג על דברי תורה (עפ"י הרמ"ד וואלי ספר הליקוטס חלק א פרק 'האומות דתיחה' בנושא 'בענין הנצרי וכ"ו).

מותו של יש"ו הנצרי היה בסקילה כמו שהיה באיש המקלל

כשם שלא היה שום צד טוב במקלל אלא כולו היה רע, כך גם לא מצאו שום זכות ליש"ו לפני מותו (עפ"י גמי סנהדרין דף ע"ג ע"ב בהשמטות חסרות הש"ס). וכשם שהמקלל הומת על ידי ישראל בביזיון לעיני כל בסקילה, כך גם יש"ו נידון על פי דיני התורה (עפ"י מנחת יחודה – רוחות מספרות לר' יהודה פתיה סוף פרשת אמור) על ידי הסנהדרין (יש' הדעת טובי להמחרתי' פרשת ראה ד"ה וזכרת וכו') להיהרג כדין של מסית ומדיח (עפ"י מנחת יחודה – רוחות מספרות לר' יהודה פתיה סוף פרשת אמור), וישראל קיבלו על כך רשות מהפקיד הרומאי ששמו פילאטוס אשר היה יושב בירושלים (יש' הדעת טובי להמחרתי' פרשת ראה ד"ה וזכרת וכו') ואחר כך המיתו את יש"ו בסקילה ואז תלו את גופו. ודבר זה היה בערב פסח (גמי סנהדרין דף ע"ז ע"ב בהשמטות חסרות הש"ס, 'פסקים ופירושים' לרבינו אביגדור צרפתי מבגלי התוספות בפרשת ראה בפסקים צא – שצה ד"ה פירוש נביא שקר. ראה גמי ירושלמי ימות פרק טו הלכה ה) כפי שרמזו עליו בפסוקים "פי יסיתך אחיך בן אמה" (דברים יג, ז), שדינו להיהרג שנאמר "כי הרג תהרגנו וְיָדָךְ תִּהְיֶה בּוֹ בְּרִאשׁוֹנָה לְהַמִּיתוֹ" (דברים יג, ט). והתיבה "בְּרִאשׁוֹנָה" רומזת כי מותו יהיה בחודש ניסן שהוא ראשון לכל חודשי השנה (יש' הדעת טובי להמחרתי' פרשת ראה ד"ה וזכרת וכו').

לקראת ערב גופתו של יש"ו הוסרה מהעץ שלא לעבור על איסור התורה "לא תלנו נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא כי קללת אלקים תלוי ולא תטמא את אדמתך אשר ה' אלקיך נתן לך נחלה" (דברים כא, כג) (תולדות יש"ו הנצרי אות ט' באוצר הויכוחים אייזנשטיין). וישראל קיימו על ידי מותו את מצות התורה להמית נביא שקר שנאמר "וְהַנְּבִיאַ הַהוּא או חֵלֶם הַחֵלֹם הוּא יוֹמָת כִּי דָבַר סָרָה עַל ה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים יג, ה) והתקיים "וּבַעֲרֵת הָרַע מִקֶּבֶדְךָ" (דברים יג, ה) (פסקים ופירושים לרבינו אביגדור צרפתי מבגלי התוספות בפרשת ראה בפסקים צא – שצה ד"ה פירוש נביא שקר). ועוד יותר התקיים בו מה שנאמר "פי יסיתך אחיך בן אמה או בןך או בתך או אשת חיקך או עַד אֲשֶׁר כִּנְפֹשֶׁךָ בְּסֵתֶר לֵאמֹר נִלְכָה וְנַעֲבֹדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ אֹתָהּ וְאֶבְתִּיד" (דברים יז, ז), שעל עונשו נאמר "כי הרג תהרגנו וְיָדָךְ תִּהְיֶה בּוֹ בְּרִאשׁוֹנָה לְהַמִּיתוֹ וְיָדָךְ תִּהְיֶה בּוֹ בְּרִאשׁוֹנָה" – על שדנו אותו בתחילה בסנהדרין למיתה, "וְיָדָךְ תִּהְיֶה בּוֹ בְּרִאשׁוֹנָה" – לרמזו שישראל לקחו רשות מהפקיד הרומאי להורגו (יש' הדעת טובי להמחרתי' פרשת ראה ד"ה וזכרת וכו').

בלעם בן בעור ניבא על בואו של יש"ו לעולם כאשר אמר בנבואותיו "וַיִּשְׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר אוֹי מִי יִחְיֶה מִשְׁמוֹ אֵל" (במדבר כד, כג) וכוונתו לימים שעתיד אדם ילוד אשה לשים עצמו "אל" (משמעי ישועה לר' יצחק אברבנאל המבשר הראשון בלעם בן בעור ד"ה ויאמנם אמרו באחרונה) כלומר ליש"ו הנצרי שאמר על עצמו שהוא אלוה (בלעם הרוחק על התורה פרשת בלק דף קו על הפסוק יאוי מי יחיה משמו אל, 'משמעי ישועה לר' יצחק אברבנאל המבשר הראשון בלעם בן בעור ד"ה ויאמנם אמרו באחרונה') ושגם אחרים אמרו עליו כן. ואין הכוונה לאדם אחר שהיה במשך הדורות כי אף אחד לא עשה עצמו לאלוה זולתו (משמעי ישועה לר' יצחק אברבנאל המבשר הראשון בלעם בן בעור ד"ה ויאמנם אמרו באחרונה) ועייש לגבי נבוכדנצר הרשע שרק טען "אֲדַקְּחָה לְעִלְיוֹן" (ישעיה יד, יד) והדמות אינה אלהות ממש). ופה בלעם גם רמז על כך שעתידים האומות לשקר ולומר שאמו ילדתו בלי אב, כי ראשי התיבות של הפסוק "אוי מי יחיה מִשְׁמוֹ אֵל" (במדבר כד, כג) יוצא התיבות 'אמי מאל', כפי שאמרו עליו אחרים שאמו 'מאלי ילדה ולא מאיש. ועל כך אמר בלעם "אוי" לאותם אלו שעתידים לומר שהוא אל (ילקוט האזובי לר' יצחק האזובי מקושטנדינה פרשת בלק על הפסוק יאוי מי יחיה משמו אל) ועל שאמונה פגומה זו תמשיך בעולם עד שיבוא משיח (עפ"י בעל הרוחק על התורה פרשת בלק דף קו על הפסוק יאוי מי יחיה משמו אל).

יש"ו היה בן שלושים ושש במותו (ספר הקבלה להראב"ד ד"ה יהושע בן) בסוד "בְּחֵצַי יָמֵנו וְעַבְדֵנו" (ירמיה יז, יא) (הרמ"ד וואלי ספר הליקוטס חלק א פרק 'האומות דתיחה' בנושא יטעם שנצלב המסית וכו'). (ואותו היום שנתלה היה גם יום שישי ערב שבת (תולדות יש"ו הנצרי אות ט' באוצר הויכוחים אייזנשטיין). וכשם שיש"ו הנצרי נתלה דווקא בערב שבת, כך גם כל האומה שלו עתידה להתבטל ולהיכרת מהארץ 'ביום השישי' שהוא האלף השישי לבריאה, שבו מתחיל להתנוצץ אורו הגדול של 'יום השבת' שהוא האלף השביעי לבריאה. ויהיה זה בְּחֵצָיו השני של האלף השישי שאז הוא נחשב כבר 'חצות' של ערב שבת שקדושת השבת מתחילה כבר להתנוצץ בו (הרמ"ד וואלי בספר הליקוטס חלק א פרק 'האומות דתיחה' בנושא יענין מה שהנצר נתלה בעישי). וזה נרמז בפסוק "וְיִשְׁן מִפְּנֵי חֶדְשׁ תּוֹצִיאֵו" (ויקרא כ, ט), "מִפְּנֵי חֶדְשׁ" – ראשי תיבות וסופי תיבות ביחד יוצא התיבה 'משיח', "מִפְּנֵי חֶדְשׁ תּוֹצִיאֵו" – סופי תיבות יש"ו, כלומר כאשר יבוא המשיח תִּקְלָה אומת יש"ו (פירוש רבינו אפרים על התורה פרשת בחקותי פרק כ, ט), בקרוב בימינו אמן.

לציבור הקוראים החשוב והיקר ברכת ה' עליכם!

לאור הביקוש גדל מאוד היקף ההפצה של העלון בחסדי שמים, והוא מופץ מידי שבוע באלפי עותקים ברחבי הארץ. אך על מנת שנוכל להמשיך את הפצתו עלינו לעמוד בהוצאות ההדפסה המרובות ולכן אנו זקוקים בהקדם לתרומתכם ונדבת ידכם. ניתן להקדיש תרומה לרפואה והצלחה, ולהבדיל לעילוי נשמה. כל התרומות מועברות במלואן לכיסוי הוצאות ההדפסה!

ניתן לקבל פרטי חשבון להפקדה בטלפון 052-7675933 וכן ניתן לקבל פרטים גם במייל: alon.torat.haim@gmail.com

<p>העלון מופץ לעילוי נשמות בְּרֵחַ בְּלִיר בַּת סוּבַה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון מופץ לעילוי נשמות סול בת מוקא (שמה) ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>העלון מופץ לעילוי נשמות רחל בת רחל ולקנדה הי"ו</p>	<p>העלון מופץ לעילוי נשמות דוד בן פינינה הי"ו</p>
<p>העלון מופץ לעילוי נשמות מירל בת אסתר ה"ו</p>	<p>העלון מופץ לעילוי נשמות משה בן זוהרה ז"ו</p>	<p>העלון מופץ לעילוי נשמות מרים הי"ו</p>	<p>העלון מופץ לעילוי נשמות מירל בת אסתר ה"ו</p>

העלון מופץ לעילוי נשמות
יובד חיה בת תמרה הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
נחמה בת אסתר הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
מירל בת אסתר הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
מירל בת אסתר הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
מירל בת אסתר הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
מירל בת אסתר הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
מירל בת אסתר הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
מירל בת אסתר הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
מירל בת אסתר הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
מירל בת אסתר הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
מירל בת אסתר הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
מירל בת אסתר הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
מירל בת אסתר הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
מירל בת אסתר הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
מירל בת אסתר הי"ו

העלון מופץ לעילוי נשמות
מירל בת אסתר הי"ו